

طرح درس جامعه شناسی اقتصادی در دوره دکتری مسائل اجتماعی ایران

جامعه شناسی اقتصادی تلاشی است برای فهم رفتار اقتصادی، روندها و پدیده های اقتصادی در ساختار و زمینه اجتماعی بزرگتر. به عبارتی از منظر جامعه شناسی برای درک مسائل اقتصادی باید به مکانیزم های اجتماعی که تسهیل کننده و شکل دهنده سازوکارهای اقتصادی است رجوع کرد. فهم مشترک، سازمانها، ساختار حاکمیتی، شبکه روابط اجتماعی نقش علی در پدیده های اقتصادی دارند که به طور معمول در مدل های اقتصادی در نظر گرفته نمی شود. از منظر علم اقتصاد، کنش اقتصادی را باید با توجه به به ترجیحات افراد که تابع اصل فایده گرایی تحلیل کرد بر این اساس برای تحلیل رفتار اقتصادی نیازی به فهم جامعه و سازوکارهای اجتماعی نیست در حالیکه جامعه شناسی اقتصادی کنش اقتصادی را با توجه به زمینه و بافت اجتماعی توضیح می دهد. بر این اساس از منظر جامعه شناسی اقتصادی، یکسونگری در تحلیل پدیده های اقتصادی (آنگونه که در علم اقتصاد متعارف وجود دارد) ما را از شناخت دقیق و کامل موضوعات دور می کند.

با توجه به اهمیت روزافزون موضوعات اقتصادی در جامعه لازم است دانشجویان جامعه شناسی به ویژه در مقطع دکتری توانایی تحلیل مسائل اقتصادی را از منظر متفاوت از علم اقتصاد داشته باشند. درس جامعه شناسی اقتصادی مقطع دکتری در ادامه درس سمینار جامعه شناسی اقتصادی در دوره کارشناسی ارشد و دروس اقتصادی دوره کارشناسی مانند: اصول علم اقتصاد، اقتصاد ایران، کلیات برنامه ریزی اقتصادی اجتماعی، جامعه شناسی کار و شغل و ... کمکی است برای دانشجویان دکتری تا از نظر تحلیل مباحث اقتصادی مهیا شوند.

جامعه شناسی اقتصادی از زمان شکل گیری علم جامعه شناسی در ابتدای قرن بیستم موضوع مورد توجه بنیانگذاران این رشته قرار داشته است و در بیست سال گذشته جامعه شناسیان اقتصادی جدید توانسته اند چشم انداز وسیعی در تحلیل پدیده های اقتصادی ارائه کنند.

جلسه اول) بحث و گفتگو درباره اهمیت جامعه شناسی اقتصادی در جامعه امروز و تفاوت های جامعه شناسی اقتصادی با اصول علم اقتصاد.

جلسه دوم) بحث و گفتگو درباره حوزه های فعالیت جامعه شناسی اقتصادی با توجه به اندیشه های اقتصادی جامعه شناسان کلاسیک و جدید. (تدوین چارچوبی برای بررسی موضوعات جامعه شناسی اقتصادی)

جلسه سوم) بررسی جامعه شناسی اقتصادی وبر.

جلسه چهارم) بررسی جامعه شناسی اقتصادی دورکیم.

جلسه پنجم) بررسی جامعه شناسی اقتصادی زیمل

جلسه ششم) بحث و گفتگو درباره اندیشه‌های اجتماعی اقتصاددانان (اسمیت، کینز)

جلسه هفتم) بحث و گفتگو درباره اندیشه‌های اجتماعی اقتصاددانان (هایک و میزس).

جلسه هشتم) بحث و گفتگو درباره اندیشه‌های کارل پولانی

جلسه نهم) کنش اقتصادی از منظر جامعه شناسی: بحث و گفتگو درباره نظریه گرانووتر.

جلسه دهم) جامعه شناسی بازار: بررسی دیدگاه فلیگ اشتاین درباره بازار.

جلسه یازدهم) جامعه شناسی بازار: بررسی اندیشه‌های وایت درباره بازار.

جلسه دوازدهم) جامعه شناسی مالی

جلسه سیزدهم) دولت و اقتصاد: بررسی اندیشه‌های دابین و ایوانز

جلسه چهاردهم) جامعه‌شناسی اقتصادی نوما رکسیستی

جلسه پانزدهم) جامعه‌شناسی کارآفرینی

جلسه شانزدهم) جمع‌بندی مباحث مطرح شده

نحوه ارزیابی

دانشجویان موظفند از همان جلسه اول و نهایتاً جلسه دوم موضوع تحقیق خود را انتخاب نمایند و از جلسه چهارم ۳۰ تا ۴۵ دقیقه از کلاس به دانشجویان برای ارائه گزارش تحقیق اختصاص می‌یابد. دانشجو موظف است تا زمان درج شده در تقویم آموزشی دانشگاه برای آزمون، گزارش تحقیقی را به صورت کتبی ارائه کند. بنابراین نمره دانشجویان بر اساس:

۱) فعالیت کلاسی (شرکت در بحث و گفتگو) ارائه گزارش تحقیق در کلاس و نهایتاً گزارش مکتوب نهایی

۲) آزمون نهایی در نظر گرفته می‌شود.

برخی منابع

- اسملسر، نیل (۱۳۷۶) جامعه شناسی اقتصادی، ترجمه محسن کلاهیچی، تهران: انتشارات کویر.
- پولانی، کارل (۱۳۹۱) دگرگونی بزرگ، ترجمه محمد مالجو، تهران: پردیس دانش.
- سوئدبرگ، ریچارد (۱۳۹۱) منفعت طلبی و ساختار اجتماعی (مباحثی در جامعه شناسی اقتصادی) ترجمه علی اصغر سعیدی، تهران: لوح فکر.
- سوئدبرگ، ریچارد (۱۳۹۷) منفعت، ترجمه حمزه نوذری و عیضا اسکندی نژاد، تهران: دنیای اقتصاد.
- Beckert J (1996) What is sociological about economic sociology? Uncertainty and the embeddedness of economic action. *Theory and Society* 25.
- Block F (1994) The roles of the state in the economy. In: Smelser N and Swedberg R (eds) *The Handbook of Economic Sociology*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Bourdieu P (2005) Principles of an economic anthropology. In: Smelser N and Swedberg R (eds) *The Handbook of Economic Sociology*. Princeton, NJ: Princeton University Press, pp. 75–89.
- DiMaggio P (1994) Culture and economy. In: Smelser N and Swedberg R (eds) *The Handbook of Economic Sociology*. Princeton, NJ: Princeton University Press and New York: Russell Sage Foundation, pp. 17–57.
- Dobbin F (1994) *Forging Industrial Policy: The United States, Britain, and France in the Railway Age*. New York: Cambridge University Press.
- Dobbin, F. (2005). “Comparative and Historical approaches of economic sociology”, In: Smelser N and Swedberg R (eds) *The Handbook of Economic Sociology* 2005. Princeton, NJ: Princeton University Press and New York: Russell Sage Foundation, pp. 26-48.
- Fligstein N (1996) Markets as politics: A political cultural approach to market institutions. *American Sociological Review* 61: 656–73.
- Granovetter M (1985) Economic action and social structure: The problem of embeddedness. *American Journal of Sociology* 91: 481–510.
- Granovetter M and Swedberg R (eds) (1992) *The Sociology of Economic Life*. Boulder, CO: Westview. Guillén M, Collins R, England P and Meyer M (2005)
- The revival of economic sociology In: Guillén M, Collins R, England P and Meyer M (eds) *The New Economic Sociology Developments in an Emerging*.

- Smelser N and Swedberg R (eds) (2005) *The Handbook of Economic Sociology*, 2nd edn. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Swedberg R (1997) *New economic sociology: What has been accomplished, what is ahead?* *Acta Sociologica* 40: 161–82.
- Swedberg R (2003) *Principles of Economic Sociology*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- White H (1981) *Where do markets come from?* *The American Journal of Sociology* 87(3): 517–47.
- Talmud I. (2013). “Economic sociology”, ‘Economic sociology’, Sociopedia. isa.
- Zelizer V (1989) *The social meaning of money: ‘Special monies.’* *American Journal of Sociology* 95(2): 342–77.